

HATÁRTALANUL PÁLYÁZAT *HAT-KP-1-2022/1-001071*

„Történelmi családok nyomában a Felvidéken”

BESZÁMOLÓ

2022/2023

Avastetői Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola **Széchenyi István Általános és Alapfokú Művészeti Tagiskolája**

I. A pályázat címe: „Történelmi családok nyomában a Felvidéken”

Részvevők köre: 7. évfolyamos tanulók és kísérő pedagógusai:

Tanulmányi kirándulás célországa: Szlovákia

Útvonal: Miskolc – *Rozsnyó* – Krasznahorka - Betlér – **Várhosszúrét** (szállás) – Dobsina - Tamásfalvi kilátó – Igló - Szepesi vár – **Szepesváralja** (szállás)- Lőcse – Késmárk – Szürke szakáll gejzír - **Szepesváralja** (szállás)-Eperjes - Kassa – Miskolc

Az aláhúzott helyiségek szerepelnek a Krápát-medencei Bakancslistán.

A dőlt betűs helyiségek szerepelnek a Rákóczi könyv – Kárpát-medence útikönyvben.

Időpont: 2023. március 29 - április 01.

Időtartam: 4 nap, 3 éjszaka

II. A pályázat célja

Fő cél: időutazás a Felvidéken, nemesi családok emlékhelyeinek felkeresése a történelmi Magyarországon (Rozsnyó - Krasznahorka - Betlér – Igló - Szepesi vár - Lőcse – Késmárk – Eperjes - Kassa), megemlékezés nagyjainkról (Thököly, Rákócziak, Andrássyak) .

A tanulmányi kiránduláson részt vevő 7. osztályos tanulók tanulmányaik alapján és személyes tapasztalat szerzésével felismerik és értékelik a különböző korokra jellemző nagy-magyarországi történelmi eseményeket, személyeket, műemlékeket, idegenforgalmi látványosságokat, alkotásokat, szokásokat, azokat összehasonlítják egymással, illetve a mai korról. A Felvidék természeti szépségeit személyesen megtapasztalják. Találkoznak, kapcsolatot teremtenek a határainkon kívül élő gyerekekkel is.

- ❖ nemzeti önismeret, egészséges nemzettudat megalapozása
- ❖ nemzeti összetartozás érzésének kialakítása, elmélyítése
- ❖ ismeretek nyújtása a határon túli magyarság életéről
- ❖ értékrendszer, társadalmi normák közvetítése, szocializáció
- ❖ érzelmi, etikai és esztétikai nevelés
- ❖ önálló prezentációkészítés, internet biztonságos használata
- ❖ aktív, cselekvő részvétel
- ❖ önálló tevékenységre, a határon túli magyarság életére vonatkozó gyűjtőmunkára ösztönzés
- ❖ pozitív attitűdök és személyiségvonások kialakítása
- ❖ általánosítás, összefüggések meglátása, összehasonlítás

Szociális kompetenciák fejlesztése:

- ❖ kooperáció a csoport tagjai és más csoportok között - rozsnyói diákok és pedagógusok együttműködése
- ❖ értékek feltárása
- ❖ kompromisszumkeresés, együttműködés
- ❖ tolerancia, empátia
- ❖ kommunikáció egyének és csoportok között
- ❖ felelősség

III. A pályázat megvalósításának ütemterve

TEVÉKENYSÉG	FELELŐS	HATÁRIDŐK
ELŐKÉSZÍTÉS Tervezés	projektvezető projektmegvalósításban résztvevő pedagógusok: Péterffy Erika, Paranai Gábor	2022. július, szeptember
Határtalanul! Előkészítő óra	projektvezető projektmegvalósításban résztvevő pedagógusok: Péterffy Erika, Paranai Gábor, Kertészné Simon Gabriella, Apró Gergely	2023. március
MEGVALÓSÍTÁS Tanulmányi kirándulás	projektmegvalósításban résztvevő pedagógusok: Péterffy Erika, Paranai Gábor, Kertészné Simon Gabriella, Apró Gergely külső szakember - idegenvezető	2023. március - április
ÉRTÉKEKELÉS Határtalanul! Értékelő óra	projektvezető projektmegvalósításban résztvevő pedagógusok: Péterffy Erika, Paranai Gábor, Kertészné Simon Gabriella, Apró Gergely	2023. április
Nemzeti összetartozás – Határtalanul! témanap	projektvezető iskola pedagógusai	2023. június

III. /1. Tervezés, előkészítés

A) A tanulmányi kirándulás helyszínének megválasztása, céljának kijelölése

Pályázat megírása, utazási iroda keresése

Pályázat benyújtása – fenntartóval egyeztetés

B) 7. osztályos tanulók feladatainak kijelölése:

- ❖ gyűjtőmunka a felvidéki települések kapcsán
 - o települések bemutatása
 - o történelmi nevezetességek, látnivalók, érdekességek
 - o települések magyar lakosságának létszáma
 - o emlékhelyekhez kötődő híres személyek
 - o Felvidékről származó írók, költők –Márai Sándor, Kassák Lajos, Mécs László- élete, munkássága, Jókai Mór
 - o fontosabb szlovák kifejezések, amelyeket illik használni az út során
 - o jellegzetes ételek, receptek

- ❖ prezentáció elkészítése
- ❖ felkészülés a prezentációval támogatott tanulói előadásra
- ❖ Feladatmegoldás kooperatív csoportmunkában a hallottak feldolgozására számítógép, tablet, telefon, internet használatával
- ❖ faliújság készítése a program napjairól
- ❖ Kahoot! vetélkedés
- ❖ Csoportmunkában a toleráns és kooperatív viselkedés alapszabályainak felállítása

C) Pedagógusok feladatainak kijelölése:

- ❖ tanulmányi kiránduláson érintett helyszínek kiosztása
- ❖ előadás készítése Szlovákia, a Felvidék történelméről, a magyarság történelméről, a trianoni békekötés és következményeiről, a felvidéken élő nemzetiségek, elsősorban a magyarság történetének bemutatása, jelenkori szemléltetése, az ottani lakosság etnikai összetétele
- ❖ előadás készítése a felvidék földrajzi viszonyairól
- ❖ általános iskolai ismeretek felelevenítése a Felvidékről: történelmi események, Rákócziék, Andrássyék, stb.
- ❖ feladatlap készítése az elhangzottak feldolgozásának elősegítésére kooperatív csoportmunkához digitális eszközök, internet használatának lehetőségével

- ❖ tudás ellenőrzés Kahoot! feladatmegoldással
- ❖ Szabályok kialakítása: toleráns és kooperatív viselkedés alapszabályainak összegyűjtése csoportmunkában
- ❖ buszos utazás etikai kódexének megismertetése a tanulókkal a következő linken: https://bgazrt.hu/wpcontent/uploads/palyazati_kiirasok/hatartalanul/2020/etikai_kodex_autobuszos_utazas_hoz.pdf

D) Pályázatba bevont tanítási órák 7. osztályban:

- ❖ Magyar nyelv és irodalom - Péterffy Erika
 - o Márai
 - o Kassák
 - o Jókai Mór

Szerepjáték – jellegzetes monda feldolgozása (pl. **Bebek-várak mondái**)
- ❖ Történelem: Dr. Lukácsné Forgács Beáta
 - o Trianoni békediktátum által okozott politikai, gazdasági és jogi problémák megvilágítása
 - o Elcsatolt történelmi országrészek neve és elhelyezkedése
 - o Felvidék története
- ❖ Technika, vizuális kultúra, művészettörténet: - Torda Ramóna
 - o A történelmi korok művészete, építészet - kiemelten a gótika
 - o Várépítés, kastélykultúra
 - o Városi kultúra ismertetése építészeti szempontból
 - o címerek a meglátogatandó emlékhelyeken
- ❖ Ének: Kalmárné Lengyel Zsuzsanna
 - o Rákóczi nóta megtanulása
 - o Liszt Ferenc: Rákóczi induló
 - o A tárogató
 - o Nélküled c. dal megtanulása
- ❖ Földrajz: Paranoi Gábor, Apró Gergely
 - o Felvidék földrajza, karsztvidék, barlangok
 - o A Felvidéki bányászat története és jelene

III./2. Előkészítő óra tartalmi elemei:

- ❖ Határtalanul! program pályázati céljainak ismertetése – Erdősyné Krotos Edit tanári tájékoztatás
- ❖ Szlovákia általunk meglátogatott területeiről, földrajzáról, történelméről, látnivalóiról – képekkel illusztrált Apró Gergely – Dr. Lukácsné Forgács Beáta tanári előadás

- ❖ Magyarország határain túl élő magyarság létszámáról, a határon túli elhelyezkedés történelmi okairól – Paranoi Gábor prezentációval támogatott tanári előadás

- ❖ Szlovákia általunk meglátogatott területén élő magyarság történelméről, a mai viszonyokról, az etnikai viszonyokról– képekkel illusztrált Apró Gergely tanári előadás
- ❖ Bethlen Gábor nyomában tanulmányi kirándulás részletes programjának ismertetése – Erdősyné Krotos Edit- Kertészné Simon Gabriella prezentációval támogatott tanári előadása

- ❖ Meglátogatandó felvidéki települések bemutatása – prezentációval támogatott tanulói előadások

- ❖ Feladatmegoldás kooperatív csoportmunkában a hallottak feldolgozására számítógép, tablet, telefon - internet használatával
- ❖ Faliújság készítése a program napjairól – Kertészné Simon Gabriella – Torda Ramóna
- ❖ A toleráns és kooperatív viselkedés alapszabályainak összegyűjtése csoportmunkában - Péterffy Erika, Parnai Gábor

Városlátogatások, műemlékek megtekintése, kirándulások alkalmával:

- Épületbe belépve, ha szükséges, köszöntünk!
- A városban, tereken, műemlékekben, templomokban kulturáltan viselkedünk, különösen figyelve a beszédünkre!
- Az idegenvezető tájékoztatását, magyarázatát beszéddel, rendetlenkedéssel nem zavarjuk, figyelmesen hallgatjuk.
- Szabadidő esetén az osztályfőnök utasításai a mérvadóak, azokat minden esetben betartjuk, különös tekintettel a gyülekezési időpontokra.
- Engedély nélkül sehová nem mehetünk!
- Probléma esetén azonnal jelzünk az osztályfőnöknek vagy a kísérő pedagógusoknak.
- Kirándulás esetén különösen vigyázunk a testi épségünkre, pedagógus előtt tilos haladni!

A FELVIDÉKI KIRÁNDULÁS TELJES IDŐTARTAMA ALATT, MINDEN HELYSZÍNEEN A SZÉCHENYI ÁLTALÁNOS ISKOLA HÁZIRENDJÉNEK IDEILLŐ SZABÁLYAI ÉRVÉNYESEK, EZT TUDOMÁSUL VÉVE ÉS BETARTVA VESZEK RÉSZT A PROGRAMBAN!

- ❖ Kahoot! vetélkedés Kertészné Simon Gabriella
- ❖ A buszos utazás etikai kódexének megismertetése a tanulókkal – Péterffy Erika, Parnai Gábor

III./3. Megvalósítás, helyszínek

1. nap:

Gyülekező az iskolában, névsorolvasás, bepakolás, ülésrend és JÓ UTAT kívántak szüleink, itthon maradó iskolatársaink, tanáraink. Hurrá elindultunk!

Első állomásunk a határátlépést követően **Rozsnyó** volt, a **Fábry Zoltán Óvoda, Általános Iskola és Szakközépiskola**, ahol megismerkedtünk a helyi magyar anyanyelvű iskolával és diákjaival, valamint közös programként a tornateremben játszottunk. Beszélgettünk a helyi tanulókkal, ismerkedtünk. Tanáraink az iskola vezetőségével találkoztak, átadtuk ajándékainkat.

Ezt követően **Rozsnyó** városában tettünk egy sétát. II. Rákóczi Ferenc kötődésének emlékeit felkeresve megtekintettük a négyzet alaprajzú középkori **főteret**, a 38 m magas reneszánsz-kori **Őrtornyot**, amely kilátó toronyként is látogatható.

Felkerestük a kétemeletes empire stílusú **városházát**, a kezdetben reneszánsz majd később copf stílusú **püspöki palotát**, az egykori ferences-rendi barokk stílusú **templomot és kolostort**, a középkori, zömök egykori **bányakamara épületét**, mely azt megelőzően II. Rákóczi Ferenc egyik pénzverő háza volt.

Idegenvezetőnk bemutatta a klasszicista építésű **evangélikus templomot**, amely II. József császár Rozsnyói látogatásának emlékére készült és a **Bányászati Múzeumot**, amely a Szlovák Karszt természeti szépségeit is bemutatja.

Következő állomásunk **Krasznahorkán** az **Andrássy család mauzóleuma**, a Krasznahorkai vár sajnos nem látogatható, mely a történelmi Andrássy család középkori fészke volt.

Ezt követően **Betlérre** utaztunk, hogy felkeressük az **Andrássy család egykori vadászkastélyát**. Az eredeti bútorokkal berendezett kastély Kárpát-medence egyik legszebb, épségben fennmaradt kastélya, nagyon tetszett mindenkinek. A kastélyban tett látogatásunkat a gyönyörű kastélyparkban egy sétával fejeztük be.

Szálláshelyünk elfoglalása **Várhosszúréten** történt.

Utána olvastunk, hogy Várhosszúréten Krasznahorka várához tartozó major körül keletkezett a 14. század elején. A Bebek család birtoka volt, lakói főként juh és kecsketenyésztéssel foglalkoztak. 1578-ban a kihalt Bebek család után az Andrássyak lettek birtokosai, a kastély már nincs meg. A vacsora elfogyasztása után a Jozefina Panzió udvarán fociztunk, játszottunk, majd egy rövid sétát tettünk a **Buzgó barlanghoz**.

Lámpaoltás után (22 órakor) még a szobákban beszélgettünk, halkán zenét hallgattunk, majd a fáradtságtól hamar elaludtunk.

2. nap:

A napot **Dobsinai** látnivalóval indítottuk, a jégbarlang még nem volt nyitva, ezért tettünk egy túrát a **Hernád-áttörésnél**. Egy kisebb túrát tettünk az egyik szurdokvölgyben, ahol télies viszonyok, hó és óriási jégcsapok vártak ránk. Erre nem számítottunk, de nagyon nagy élményt jelentett mindenki számára.

Ezután feltúráztunk a **Tamásfalvi** kilátóhoz. Sétánk során megcsodáltuk a Hernád vidékét, miközben tanulmányoztuk az erdő szépségét, Gergő tanárba' különösen jól ismerte ezt a vidéket, érdekeseket mesélt, miközben idegenvezetőnk gyors tempót diktált a hegyre fel.

Következett **Igló**, ahol felkerestük Igló főterét, a Színházat, az Evangélikus Templomot, a Lélekharangot, megnéztük Csontváry Kosztka Tivadar házát.

Következő úti célunk **Lőcse**, a legendás "Fekete város" volt. Lőcse a Felvidék egyik legszebb kisvárosa, éppen megmaradt középkori városfalával, gótikus és reneszánsz épületekkel teli óvárosával.

Nagyon érdekes volt a **szégyenketrec**, amely sajnos zárva volt.

Városnézésünk során megtekintettük a hajdani Szepes vármegye egykori székhelyének legfőbb látnivalóját, a gótikus szárnyas oltárokat tartalmazó **Szent Jakab-templomot**.

Az útba eső **kolostor** udvarán tettünk egy rövid sétát.

Szállásunk a **szepesváraljai** Podzamok Panzióban volt. Vacsora után beszélgettünk, csoportokban elkészítettük az aznapi útinaplót, kézműveskedtünk, majd az udvar hátsó részén lehetett focizni, röplabdázni.

Mindenki elmondta egy-két mondatban, mi tetszett neki a legjobban ezen a napon. Ez a második nap különösen fárasztó volt a kirándulások miatt, így a 22 óra helyett egy kicsit korábban vonultunk be a szobáinkba.

3. nap:

Reggeli után a napi programunkat a **Szepesi vár**ban kezdtük, amely Közép-Európa legnagyobb erődítése, értékes műemlék, az UNESCO Világörökség része. A vár előbb a Szapolyai majd Thurzó és Csáky család kezébe kerül. Itt született 1487-ben Szapolyai János.

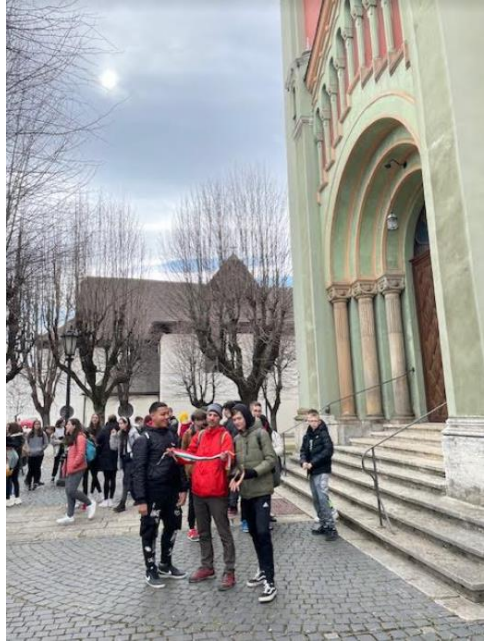
A várfalokról gyönyörködtünk a nagyszerű kilátásban és felelevenítettük rendhagyó történelemóra keretében az ország ketté, majd három részre szakadását.

Utunkat **Késmárkon** folytattuk, ahol rövid megemlékezés keretében megkoszorúztuk az evangélikus templom nevezetességét, a Thököly Imre nyughelyéül szolgáló márvány **mauzóleumot**.

A város látványos **főterén** keresztül sétáltunk el a Thököly család reneszánsz stílusban átépített **várába**. A várban felidéztük Thököly Imre történelmi fontosságát. Később elsétáltunk az **evangélikus templomhoz**, és megismerkedtünk a husziták történelmével.

A **Szürke szakáll gejzír**re már nagyon kíváncsiak voltunk - a volt fürdő területén a földből a híres Herliansky gejzír tört fel, sajnos nem működött már, csak egy.

Este elfoglaltuk szállásunkat, játékos vetélkedő és szabadidős program várt ránk. Lefekvéskor egy programokban, élményekben gazdag napra gondoltunk vissza.

4. nap:

A reggeli felkelés nehézségein sokat segített a reggelink, ami mindig bőséges volt és finom.

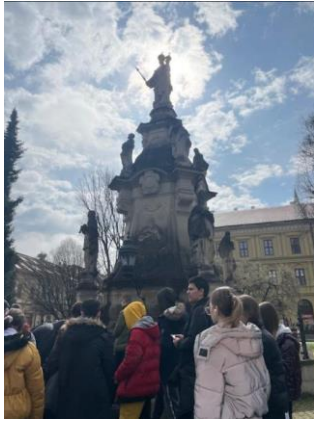
Utolsó napunkon a Tarca folyó partján fekvő büszke **Eperjes** városába utaztunk.

A történelmi **városközpont** Felvidék legrégebbi városi műemlék-rezervátuma. Megcsodáltuk a **Szent Miklós plébániatemplomot** és a **Neptunus szökőkutat**.

Kívülről megtekintettük a Rákóczi-család ősi tulajdonában épített Rákóczi-házat, ahol a család valamennyi fejedelmi tagja megfordult.

Kassai belvárosi sétánk során megcsodáltuk az **Orbán-tornyot**, valamint a **Lócsei házat**, amely Kassa legrégebbi polgárháza.

Felkerestük a **rodostói házat**, amely a nagyságos fejedelem törökföldi emigrációjának állít emléket. II. Rákóczi Ferenc lenyűgöző egészalakos bronzszobra a **Hóhér-bástya** udvarán díszel.

Kassa központjában a **Szent Erzsébet dómot** tekintettük meg.

Végigsétáltunk a **Mátyás- király lépcsőn**, ahonnan még szebb kilátás nyílt a templomra. A **Rákóczi-kripta** megtekintése után koszorút helyeztünk el a Rákóczi szarkofágnál.

A délután folyamán elindultunk haza, és fáradtan, de csodálatos élményekkel gazdagodva 17 órakor megérkeztünk Miskolcra.

Rengeteg mindent láttunk, új ismereteket, különleges, megismételhetetlen élményeket szereztünk. Köszönjük a lehetőséget, hogy részt vehettünk a programban.

III./4. Értékelő szakasz

A megvalósításról útinapló készült, mely a beszámoló mellékletét képezi.

ÚTINAPLÓ
1. nap

Régiel 8-kor indultunk el Miskolcra, a Széchenyi Általános iskola felől. Először meglátogattuk a Falvy Zoltán Óvoda, Általános Iskola és Szakközépiskola Rozsnyó városában. Adattuk az ajándékokat és pedig segítőtthak az épületet.

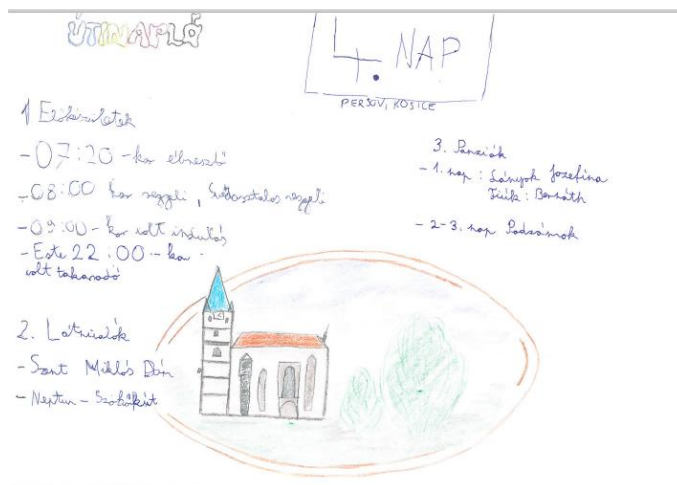
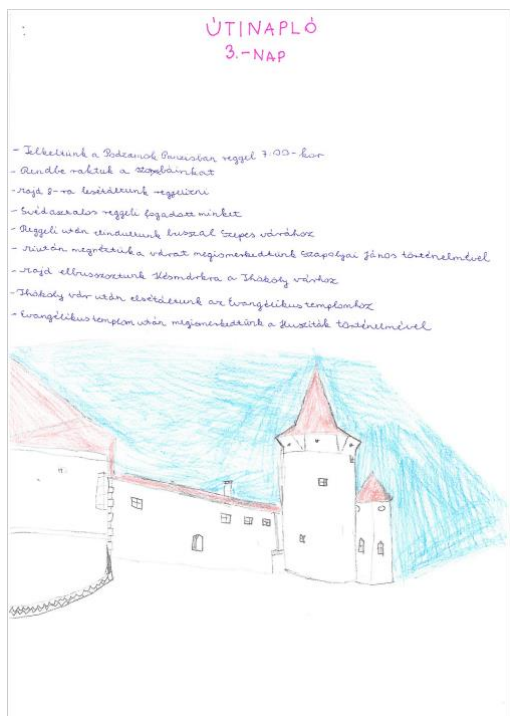
Az első nap látványai:

- Rákóczi - ötvény
- Rákóczi Szerviz
- Bányászati Kávéházi Szakközép
- Bányászati Palota
- Városháza
- Fegyverek temploma
- Plébániái templom
- Békéri Kastély
- Adonyi Kastély
- Munkácsy
- Kézvaskerék vásárlás
- Jozsef / Bernáth Szász
- Maria kápolna
- Babóca Túrás és a görög kápolna

ÚTINAPLÓ 1. Nap

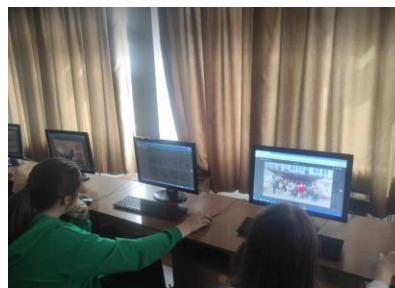
- 7:00-kor keltünk
- 8:00-kor reggeliztünk (széchenyi reggeli)
- 8:00-kor indulás a Hennád-átlonáshoz
- Tovább mentünk a Tamásfalvi kápolnához
- Spínke - székely szék
- Székes kápolna
- Szent-Márton hegy
- Sárce
- Szent Jakab Templom
- Székelybete
- Városháza
- Lácsón baktunk székelykötőt
- Evangélikus Templom
- Vármegyeháza
- Ez után haza mentünk a Pótzamok ^{parvizi}
- 18:00-kor vacsora
- 22:00-kor lámpaoltás

SZÉKESVÁROS
VÁR

Értékelő órák tartalmi elemei:

Előzetes feladatok: fotók válogatása, rendszerezése, driven történő megosztása, útinapló befejezése, ppt összeállítása.

Az értékelő órákon felidéztek tanulmányi kirándulásunk állomásait: két-három tanuló bemutatott egy-egy várost ppt-vel alátámasztva, időrendi sorrendben haladva (1. nap, 2. nap, 3. nap, 4. nap). A prezentáció tartalmazta:

- a városok történelmét,
- földrajzi elhelyezkedésüket, adottságaikat,
- az ott élő emberek népesség-összetételét, nemzetiségét,
- az építészeti műemlékeket, nevezetességeket,
- a városok esetleges híres szülötteit,
- az általunk bejárt útvonalat, megtekintett nevezetességeket,
- a szállások bemutatását, valamint a panziókban a szabadidős tevékenységeinket is.

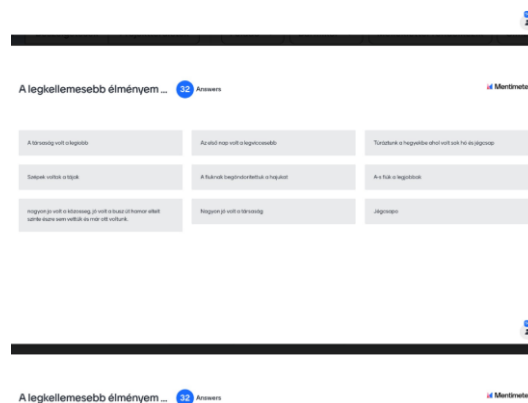
A diákok beszámolót készítettek a magyar iskolarendszer és a szlovákiai magyar nemzetiségű iskola különbségéről. Ezt követően csoportmunkában egy totót kellett megoldaniuk a gyerekeknek.

Véglegesítettük az Útinaplókat, készítettek hozzá egy-egy rajzot is valamelyik műemlékről, elkészítettük a tablókat, címereket is, amiket az aulában kiállítottunk.

Az élményeik elmesélésére nem volt elegendő egy óra, a kirándulást követően napokig, sőt hetekig fel-felidéztük az átélteket.

Személyes élmények megosztása: kötetlen emlékezés – Mentimeter

III/5. Projekt zárása: Témaapon

Témaaponkat június 2-án tartottuk meg. Az egész délelőttre programokat szerveztünk az iskola minden tanulójának, ehhez részletes forgatókönyvet kaptak az osztályok.

Először a két hetedik osztály tartott egy bemutatót, beszámolót az iskola aulájában, amelyen részletesen bemutattuk a felvidéki tanulmányi kirándulásunkat, fotókkal illusztrálva.

Ezt követően az osztályok a nemzeti összetartozás napjához kapcsolódóan egy rövid megemlékezést hallhattak és nézhetek meg, egy, az általunk összeállított ppt segítségével, majd az egész iskola közösen elénekelt Szarka Tamás: Kézfogás című dalát, amely igen szép és felemelő élmény volt.

Ezután osztálytermeikbe visszatérve előre kiadott forgatókönyv alapján többféle és különböző feladatsorokat kaptak az osztályok tanulói.

Alsósok pl.: Mese Trianonról gyerekeknek videóhoz kapcsolódó feladatlap kitöltése, értékelése, a korosztálynak megfelelő filmek megtekintése, közös beszélgetés, éneklés, készítettek illetve színezték térképet, zászlót, címet, stb.

Felsősök pl.: A korosztálynak megfelelő filmek megtekintése, közös beszélgetés, éneklés az osztályfőnökkel, szaktanárral. Kaptak linkeket, ajánlott zenét, Totó-t, Wordwall feladatokat,

készíthettek szófelhőt, statisztikai táblázatot (nemzetiségek, létszámok, területek, nyelvek, stb.), a hatodikosok külön feladata az volt, hogy a hetedikesek élménybeszámolója alapján sorrendbe állítsák az útról készült tablókat, képeket, stb.

A javítás és kiértékelés után győztes osztályt is hirdettünk.

A nap folyamán az iskola aulájában a paravánokon megtekinthető volt az Útinapló/fotó- és Tablókiállítás a felvidéki tanulmányi kirándulásról. Téma nap értékelése.

